

Kartlegging av klimatilpasningsrelevante virkemidler og arbeid i Landbruksdirektoratet

Dette er en oversikt over virkemidler og arbeidsoppgaver som Landbruksdirektoratet har ansvar for som er, eller kan være, relevante for klimatilpasning i landbruket. Oversikten ble første gang utarbeidet i 2023 og er oppdatert i 2026, og dekker hele Landbruksdirektoratets virkeområde. Dette innebærer at virkemidler og oppgaver som ikke er direkte rettet mot klimatilpasning i primærproduksjonene i jordbruk, skogbruk og reindrift også omtales her.

Oversikten er systematisert fra arealforvaltning via produksjon til handel og FoU. For alle fagtema er relevansen for klimatilpasning og Landbruksdirektoratets rolle beskrevet.

Sist oppdatert: September 2026.

Tema	Ordning, regelverk og oppgave	Beskrivelse av relevans for klimatilpasning	Landbruksdirektoratets rolle
Vann og avrenning – tilskudd og regelverksforvaltning			
Drenering av tidligere grøftet jordbruksareal og planerte arealer	Tilskudd til drenering	God drenering er viktig for å få unna overskuddsvann når nedbørsmengdene øker. God drenering reduserer jordpakking og gir bedre infiltrasjon av vannet i jorda. Det bidrar dermed til å redusere faren for erosjon fra jordbruksarealer slik at næringsstoffene forblir i jorda. Dette gir også økt potensiale for økt jordbruksproduksjon gjennom å utnytte jordressursene mest mulig effektivt. Tilskuddet er med på å tilpasse jordbruket til et endret klima med mer intensiv nedbør og bidrar til å ta vare på jorda som ressurs for fremtidig matproduksjon.	Veiledning av statsforvaltere og kommuner, samt råd til LMD om videreutvikling av ordningen. Utvikler og drifter søknads- og saksbehandlingssystem.
Utbedring av hydrotekniske anlegg	Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	Utbedring av hydrotekniske anlegg som tiltak for å redusere erosjon og avrenning på grunn av skader eller underdimensjonering av anlegget. I motsetning til dreneringstilskuddet, er ikke økt jordbruksproduksjon et av formålene med tilskuddet.	Veiledning av statsforvaltere og kommuner, samt råd til LMD om videreutvikling av ordningen. Utvikler og drifter søknads- og saksbehandlingssystem.
Gjenåpning av bekkelukkinger		Ødelagte rørgater kan erstattes ved å ta opp rørene og reetablere et åpent, naturlig bekkeleie.	
Erosjonssikring i/langs vassdrag		Mindre sikringstiltak i bekkekant/elvekant for å redusere risiko for ras og utglidning, som for eksempel steinsetting og lignende.	

Tema	Ordning, regelverk og oppgave	Beskrivelse av relevans for klimatilpasning	Landbruksdirektoratets rolle
Vegetasjonssoner/kantsoner		Planting langs bekk, elv og åpent vann som sikringstiltak og for å gjenskape naturlige kantsoner.	
Flomdempende tiltak		Tiltak for å forsinke avrenning i perioder med stor nedbør. Eksempelvis tiltak som forsinker og holder vannet tilbake oppstrøms som retensjonsdammer og kvistdammer.	
Fangdammer og våtmarker - etablering og vedlikehold		Etablering eller vedlikehold av nye fangdammer, renseparker eller våtmarker som et økologisk rensetiltak.	
Omlægging på erosjonsutsatt areal		Tiltak for å legge om drifta på svært erosjonsutsatt areal.	
Ingen jordarbeiding på høsten	Regionalt miljøprogram (RMP)	Reduserer erosjon ved at jorden ligger i stubb gjennom høsten og først pløyes til våren. Dette gjør at jorden er mer motstandsdyktig mot høstflommer og styrtregn.	Veiledning av statsforvaltere og kommuner, samt råd til LMD om videreutvikling av ordningen. Utvikler og drifter søknads- og saksbehandlingssystem.
Fangvekster		Jorda blir mer motstandsdyktig og begrenser erosjon ved at den er tildekket med en voksende plante gjennom høsten. Røtter bidrar til å holde på jordpartikler og den overjordiske planten bremses vann i form av regn, overflateavrenning og flom. Fangvekster bidrar også til å øke innholdet av organiske materiale som gir bedre jordhelse.	
Grasdekte vannveier og grasstriper i åker		Vannerosjon i dråg kan ved kraftig regn føre til store tap av jord på et lite areal. Grasstriper i åker og i drågene hindrer at vannet får stor fart og minsker dermed erosjonen.	
Fangdammer		Samler opp overflateavrenning fra jordene og begrenser mengden næringsstoffer og jordpartikler som ender i	

Tema	Ordning, regelverk og oppgave	Beskrivelse av relevans for klimatilpasning	Landbruks- direktoratets rolle
		vannmiljøet. Dette tiltaket er viktig når det kommer kraftigere regnskyll.	
Forbud mot nydyrking av myr og drenering av myr for skogplanting	Forskrift om nydyrking jf. jordloven	Nydyrking av myr til jordbruksareal er forbudt. Myr har en viktig funksjon ved tilpasning til et endret klima, blant annet som mulig flomdemper i perioder med mye nedbør og kan tilføre vann og etterfylle grunnvann i tørkeperioder.	Veiledning av kommuner og statsforvaltere. Utvikler og drifter søknads- og saksbehandlingssystem.
	Bærekraftforskriften jf. skogbruksloven	Det er forbudt å nygrøfte myr og sumpskog med sikte på skogproduksjon. Myr har en viktig funksjon ved tilpasning til et endret klima, blant annet som mulig flomdemper i perioder med mye nedbør og barriere ved skogbrann.	Veiledning av kommuner og statsforvaltere.
Redusere avrenning fra skogbruket	Skogbruksloven, forskrift om bærekraftig skogbruk. Forskrift om nærings- og miljøtilskudd	Tekniske krav til landbruksveier for å sikre funksjonalitet i et endret klima (vann og erosjon). Stimulere til økt veibygging for å redusere terrengtransport i et endret klima med mindre frost (kjøreskader/avrenning).	Veiledning av statsforvaltere og kommuner. Delaktig i utarbeidelsen av veinormaler. Styrer de økonomiske virkemidlene til statsforvaltere.
Krav om kantvegetasjon mot vassdrag	Forskrift om nydyrking jf. jordloven	Ved nydyrking skal det settes igjen en vegetasjonssone mot vassdrag. Langs vassdrag med årssikker vannføring skal sonen være minst 6 meter målt ved normal vannføring. Langs vassdrag uten årssikker vannføring skal sonen være minst 2 meter.	Veiledning av kommuner og statsforvaltere. Ansvar for rundskriv til forskriften. Utvikler og drifter søknads- og saksbehandlingssystem.

Tema	Ordning, regelverk og oppgave	Beskrivelse av relevans for klimatilpasning	Landbruksdirektoratets rolle
	Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket jf. jordloven	Hvis foretak ikke har vegetasjonssone på minst 2 meter mot vassdrag, skal areal- og kulturlandskapstilskudd avkortes.	Gir råd til LMD om utvikling av ordningen. Veileder kommuner og statsforvaltere, ansvar for rundskriv mv. Utvikler og drifter søknads- og saksbehandlingssystem.
	Forskrift om bærekraftig skogbruk	Ved hogst skal det settes igjen en vegetasjonssone mot vassdrag og annen mark, mtp. avrenning og levested for arter.	Veiledning av statsforvalter og kommuner.
Vern og utvikling av driftsgrunnlaget			
Jordvern	Planer etter plan- og bygningsloven og enkeltsaker etter jordloven Jordvernstrategier	Vern av dyrka jord bidrar til klimatilpasning gjennom matsikkerhet i et mer ustabilt klima og lokalt for eksempel gjennom flomdemping.	Veileder statsforvaltere og kommuner. Gir faglige råd til LMD om politikkutviklingen og i innsigelsessaker. Forvalter og tildeler tilskudd til utarbeiding av kommunale jordvernstrategier.

Tema	Ordning, regelverk og oppgave	Beskrivelse av relevans for klimatilpasning	Landbruksdirektoratets rolle
Jordhelse	Nasjonalt program for jordhelse RMP	God jordhelse kan bidra til økt motstandsdyktighet ved ekstremvær som for eksempel flom og tørke.	Leder utarbeidelse av revidert jordprogram. Forvalter NMP/RMP.
Økologisk jordbruk	Nasjonal strategi for økologisk jordbruk 2018-2030, samt økologiprogrammet og regelverk	Økologisk landbruk som driftsform kan være mer tilpasningsdyktig i et endret klima. Fravær av kjemisk-syntetiske plantevernmidler og mineralgjødsel, kombinert med skånsom behandling av jord, resirkulering av organiske ressurser, vekstskifte og bruk av belgvekster har positiv effekt for biologisk mangfold, jordkvalitet og jordstruktur. Erfaringer og kunnskap fra økologiske driftsformer kan overføres til det konvensjonelle jordbruket og kan bidra til et norsk landbruk som er mer tilpasset et klima i endring.	Følger opp Økologi-programmet, samt ulike virkemidler som benyttes eller kan benyttes til å stimulere til økt økologisk produksjon. Markedsovervåking og statistikk. Gir råd til LMD.
Bruk og vern av reindrifts arealressurser	Planer etter plan- og bygningsloven	Arealtap som følge av omdisponering til andre arealformål fører til mindre fleksibilitet i den daglige driften til utøverne. Dette gjør drifta mer sårbar for klimaendringer. Vern av reindrifts arealressurser bidrar til at næringa står sterkere rustet til å møte et endret klima.	Veileder statsforvaltere, kommuner og næringa. Gir råd til LMD i innsigelsessaker og i politikkutvikling.
	Beitetider for årstidsbeiter	Distriktsplan og bruksregler regulerer hvilke reinbeiter som skal brukes når gjennom året.	Sekretariat for reindriftsstyret, som er

Tema	Ordning, regelverk og oppgave	Beskrivelse av relevans for klimatilpasning	Landbruksdirektoratets rolle
		Dispensasjonsadgang gir større fleksibilitet i bruk av beitemene ved behov som følge av vanskelige klimatiske forhold.	klageinstans for dispensasjonssaker.
Vernskog – skog som vern mot naturfare	Skogbruksloven § 12	Statsforvalteren kan gi forskrift om vernskog når skogen har en viktig funksjon i en av følgende situasjoner: 1. Vern for annen skog som har større verdi 2. Vern mot naturfarer for bebyggelse og infrastruktur 3. Sikre at sårbar skog ikke blir ødelagt ved feil skogbehandling (for eksempel øverste skog mot fjellet)	Veilede statsforvalter i arbeidet med fastsetting av vernskoggrenser og forvaltningsregler.
Fjerning av fremmede arter	Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL), Utvalgte kulturlandskap i jordbruket, samt Verdensarvområdene	På grunn av et endret klima, trives nye fremmede arter i Norge. Noen av tilskuddsordningene Landbruksdirektoratet forvalter gir tilskudd til fjerning av fremmede arter.	Veiledning av statsforvaltere og kommuner, råd til LMD om videreutvikling av ordningen. Utvikler og drifter søknads- og saksbehandlingssystem.
Klimatiltak i reindrifta	Tilskudd til klimatiltak - forskrift for reindriftens utviklingsfond (RUF) §1-6 andre ledd bokstav f	Reindriftnutøvere kan få tilskudd til tiltak knyttet til klimatilpasning, beredskap og forebygging. Fellesnevneren er at årsaken til tiltaket må være en følge av klimaendringer.	Veiledning av statsforvaltere og rådgivning for reindriftens utviklingsfond.

Tema	Ordning, regelverk og oppgave	Beskrivelse av relevans for klimatilpasning	Landbruksdirektoratets rolle
Erstatning og beredskap			
Naturskadeerstatning	Statens naturskadeordning	Statens naturskadeordning gjelder ved naturskade, når det ikke finnes et vanlig forsikringstilbud for det som er skadet. Etter både naturskadeerstatningsloven og naturskadeforsikringsloven er naturskade en skade som direkte skyldes naturulykke ved skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd. Når vilkårene for ordningen er oppfylt, dekkes bl.a. skader på jordbruksarealer og landbruksveger.	Forvalter ordningen. Behandler søknader og utbetaler erstatning. Klageinstans med ansvar for å forberede og fremlegge saker om avslag for Klagenemnda for naturskadesaker. Sekretariat for Klagenemnda for naturskadesaker med ansvar for saksforberedelse og behandling av klager på vedtak fra forsikringsselskaper. Gi råd til LMD om utvikling av ordningen.
Produksjonssvikt forårsaket av klimatiske forhold	Tilskudd ved produksjonssvikt i	Tilskudd gis for å redusere økonomiske tap som oppstår ved produksjonssvikt forårsaket av klimatiske forhold det ikke er mulig å sikre seg mot.	Utbetaler tilskudd og veileder statsforvaltere.

Tema	Ordning, regelverk og oppgave	Beskrivelse av relevans for klimatilpasning	Landbruksdirektoratets rolle
	plante- og honningproduksjon		Gi råd til LMD om utvikling av ordningen.
Planteskadegjørere	Tilskudd til erstatning ved pålegg fra Mattilsynet om destruering av avling og anlegg ved påvist planteskadegjørere	Kan øke i omfang med et endret klima. Tilskudd gis for å redusere økonomiske tap som oppstår etter pålegg fra Mattilsynet om destruering av avling og påfølgende tiltak for å sanere for smitte.	Klageinstans for erstatningssøknader. Utbetaler tilskudd og veileder statsforvaltere.. Gir råd til LMD om utvikling av ordningen.
Smittestoffer og dyresykdommer	Tilskudd til erstatning ved pålegg fra Mattilsynet om destruering av husdyr og sanering av anlegg.	Kan øke i omfang med et endret klima. Tilskudd gis for å redusere økonomiske tap som oppstår etter pålegg fra Mattilsynet om destruering dyr og påfølgende tiltak for å sanere for smitte.	Klageinstans for erstatningssøknader. Utbetaler tilskudd og veileder statsforvaltere. Gir råd til LMD om utvikling av ordningen.
Skogbrann	Skogbrannutvalget	Antall skogbranner forventes å øke med klimaendringene. Planer for å forebygge og håndtere fremtidige skogbrann.	Bidrar i arbeidet med å forebygge og håndtere skogbranner i Norge. Deltar i årlige møter med skogbrannutvalget.

Tema	Ordning, regelverk og oppgave	Beskrivelse av relevans for klimatilpasning	Landbruks- direktoratets rolle
			Gir råd til DSB på fagområdet.
Stormhendelser i skog	Oppfølging av opprydding etter stormhendelser	Lage planer for fremtidige hendelser, rollefordeling, avklaringer opp imot regelverk, informasjonsutveksling mellom næring og forvaltning, (forskningen). Prognoser for opprydding. Felles risikovurdering. Juridiske og økonomiske virkemidler.	Koordinerende rolle. Avklaringer mot regelverk og tilskuddsordning. Veiledning og informasjon til statsforvaltere og LMD. Systematisk oppfølging/informasjon om opprydningsarbeid. Utarbeider situasjonsanalyser.
Barkbilleangrep	Beredskapsplan for stor granbarkbille	Beredskapsplanen er utviklet for at skogbruket skal håndtere problematikken med barkbiller i møte med et endret klima. Hvis et større utbrudd av barkbiller tar form, har vi per i dag reduserte muligheter for å stoppe utbruddet, men ved klargjøring av roller og ansvar kan man iverksette tiltak som kan bidra til å begrense skadene og redde verdier i skogen.	Veiledning og informasjon til statsforvaltere og LMD. Samarbeid med NIBIO. Fastsetting av risikonivå for utbrudd. Situasjonsanalyser. Samarbeidsmøter med forskning, forvaltning og næring.

Tema	Ordning, regelverk og oppgave	Beskrivelse av relevans for klimatilpasning	Landbruksdirektoratets rolle
Kriseberedskap i reindrifta	Tilskudd til distriktets beredskapsfond- forskrift om tilskudd til reinbeitedistrikt og reinlag kap 3	Fondet skal kunne brukes ved fastslått beitekrise og styrke reindriftras evne til å håndtere beitekriser. Med <i>beitekrise</i> menes en hendelse som avviker fra det normale og skiller seg markant fra den normale driftsvariasjonen som er mellom år.	Veiledning av statsforvaltere, klageinstans, rundskriv og veiledere.
	Ekstraordinært tilskudd til kriseberedskap - forskrift om tilskudd til reinbeitedistrikt og reinlag kap 4	Formålet er å forhindre omfattende tap av rein eller andre store dyrevelferdsmessige utfordringer ved beitekriser, der reinbeitedistriktets eller reinlagets eget beredskapsfond ikke er tilstrekkelig til gjennomføring av nødvendige tiltak. Beitekriser utløses av klimatiske forhold som mye snø, ising, etc. Begrenser de negative konsekvensene under en beitekrise.	Klageinstans, rundskriv, veiledere. Koordinerende rolle ovenfor statsforvaltere ved større beredskapssituasjoner. Innhente råd fra kriseberedskapsutvalgene som er etablert i alle reinbeiteområder
	Beredskapssystem	Beredskapssystemet består av et beredskapsutvalg i hvert reinbeiteområde, og ett for reinlagene, koordinert av SF. Utvalgene består av representanter fra næring og forvaltning. Utvalgene har faste møter og drar på befaring ved innmelding av vanskelige beiteforhold eller andre kriser.	Koordinerende rolle over for statsforvaltere og avtalepartene. Faste møter med beredskapsutvalgene.

Tema	Ordning, regelverk og oppgave	Beskrivelse av relevans for klimatilpasning	Landbruksdirektoratets rolle
Matvareberedskap	Rapportering	Kan bli viktigere etter hvert som endringer i klimaet fører til større utfordringer for matvaresikkerhet.	Rapporterer til LMD.
Avl og tilpasning av sorter			
Bevaring av genetiske ressurser	Tilskudd til genressurstiltak – husdyr, planter og skogtrær	Bidra til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtregenetiske ressurser som har eller kan få betydning for mat og landbruk i Norge. Bevaring av og sikring av tilgang til genetiske ressurser for mat og landbruk bidrar til økt robusthet for mangfoldet, som igjen gjør at man har mer å spille på ved utfordringer knyttet til klimaendringer.	Behandler søknader. Rapportering og prognosering. Råd til LMD og samhandling med Norsk genressurssenter om oppfølging av Nasjonal tiltaksplan.
Utvikling av plantemateriale	Tilskudd til utvikling av plantemateriale	Graminor utvikler blant annet nye sorter som er klimatilpasset.	Behandler søknader. Rapportering og prognosering. Råd til LMD.
Frøavl	Tilskudd til frøavl	Formålet med tilskuddsordningen er å fremme dyrking og forsyning av frø av klimatilpassede sorter av gras, belgvekster, rotvekster og grønnsaker, samt naturfrø av regionalt tilpassede pollinatorvennlige blomsterarter og økologisk stikkløk.	Behandler søknader, utbetaler tilskudd. Rapportering og prognosering. Råd til LMD. Kontakt med såvareforretningene.

Tema	Ordning, regelverk og oppgave	Beskrivelse av relevans for klimatilpasning	Landbruks- direktoratets rolle
		Utvikling og produksjon av robuste, regionalt tilpassede sorter styrker jordbrukets evne til å tåle og tilpasse seg klimaendringer som f.eks. tørke, økt nedbør, temperatursvingninger og sykdomspress.	
Settepotetavl	Tilskudd til sertifisert settepotetavl	Tilskuddsordningen skal bidra til å stimulere til økt bruk av settepoteter av høy kvalitet gjennom den sertifiserte settepotetavlen. Sertifiseringsordningen legger vekt på at settepotetene skal være sortsekte og ha best mulig helse og kvalitet. Gjennom dette styrkes også settepotetavlens evne til å møte utfordringer knyttet til klimaendringer, blant annet gjennom økt robusthet mot sykdommer, skadedyr og endrede dyrkningsforhold.	Behandler søknader, utbetaler tilskudd. Rapportering og prognosering. Samhandling med Mattilsynet.
Dyreavl	Tilskudd til dyreavl. Formål og vilkår er gitt i jordbruksavtalen	Skal medvirke til avlsmessig fremgang og populasjoner av friske sunne husdyr tilpasset vårt miljø og klima. Bevilgningen er økt i 2027 for å bidra til og styrke avlsorganisasjonenes oppfølging av nasjonale klima- og beredskapsmål.	Behandler søknader om tilskudd til prosjekt.
Beredskapslagring av såkorn	Forskrift om beredskapslagring av såkorn	Bidra til tilstrekkelige forsyninger av såkorn om våren ved å gi tilskudd til lagring av såkorn mellom kornsesonger. Ordningen er styrket i 2026 og ytterligere i 2027. Sikre neste års avlinger og dermed norsk matsikkerhet/selvforsyning.	Forvalter ordningen og fører tilsyn med at vilkår for utbetaling av tilskudd er oppfylt.

Tema	Ordning, regelverk og oppgave	Beskrivelse av relevans for klimatilpasning	Landbruksdirektoratets rolle
Produksjon			
Utnytte produksjonsmuligheter som klimaendringene kan innebære	Produksjonstilskudd	Tilskuddene støtter opp under produksjon ved å styrke lønnsomhet. For planteprodukter er vekstgruppene generelle, f.eks. vekstgruppe korn (og frø), vekstgruppe grønnsaker (og urter), slik at ev. nye arter som kan utnytte endrede produksjonsforhold med stor sannsynlighet vil falle inn under en av de eksisterende vekstgruppene. Tilskuddene for husdyr er noe mer spesifisert til arter, men dekker med stor sannsynlighet arter som det i overskuelig framtid vil være aktuelt å gi tilskudd for. Økning eller reduksjon i tilskuddssats vil stimulere eller reduseres stimulans til vedkommende produksjon.	Gir råd til LMD om utvikling av ordningen. Utvikler og drifter søknads- og saksbehandlingssystem.
Økt matsikkerhet ved å stimulere til norsk produksjon av korn og poteter	Forskrift om tilskudd til avrensordningen for poteter	Bidrar til at man får brukt de potetene som ikke er egnet til potetproduksjon, -omsetning og -foredling. Avrenspoteter brukes til potetsprit og potetstivelse. Dette sikrer avsetning av norskproduserte avrenspoteter, og dermed norsk produksjon av poteter. Mindre risiko for produsentene, bidrar til økt matsikkerhet og selvforsyning.	Administrerer tilskuddsordningen.
	Forskrift om pristilskudd i	Ordningene gir preferanse for norsk korn, og kan medføre at kornproduksjonen er høyere enn den ellers ville vært.	Forvalter tilskuddsordningene.

Tema	Ordning, regelverk og oppgave	Beskrivelse av relevans for klimatilpasning	Landbruksdirektoratets rolle
	landbrukssektoren, § 7	Gir i så tilfelle mindre import og dermed økt selvforsyningsgrad og matsikkerhet.	
Utnytte de produserte varene bedre gjennom å redusere matsvinn	Matsvinnrapport	Rapportering på vei mot et mål om 50 prosent reduksjon innen 2030. Identifiserer årsaker til matsvinn innen jordbrukssektoren. Redusert matsvinn fører til økt selvforsyning da en større grad av maten som produseres faktisk spises.	Utarbeider rapport.
Ivareta dyrevelferd og produksjon i reindrifta i et endret klima.	Reinhetsetjenesten	Et varmere klima fører til flere parasitter. Vanskelige snøforhold øker behovet for tilleggsforing som øker faren for nye og flere fôringsrelaterte sykdommer. Klimaendringer og arealinngrep kan indirekte også øke rovdyrspres som igjen påvirker reinens dyrevelferd. Klimaendringer aktualiserer behovet for mer kunnskap og oppmerksomhet rundt helsesituasjonen til rein både med tanke på sykdommer og på generell dyrevelferd.	Finansieres over reindrifftsavtalen. Informasjon og kunnskapsutveksling.
	Kalveslaktetilskudd Tilskudd til siidaandeler og reinlag §11	Ordningen støtter opp om en økologisk forsvarlig reindrift og bedre tilpasning til beiteressursene.	Klageinstans, rundskriv, veiledere. Utvikling av regelverk.
Ivareta helse-, miljø- og sikkerhet under	HMS-tjeneste for reindrifftsnaeringa	HMS-tjenesten veileder blant annet reindrifftsutøvere om hvordan risikoen for skader og ulykker som følge av farlige drifts- og kjøreforhold relatert til endret klima (usikker is på	Finansieres over reindrifftsavtalen.

Tema	Ordning, regelverk og oppgave	Beskrivelse av relevans for klimatilpasning	Landbruksdirektoratets rolle
endrede klimatiske forhold i reindrifta		vann og vassdrag, rasfare, kraftig vind, ising, etc.) kan reduseres.	Informasjon og kunnskapsutveksling.
Handel og distribusjon			
Satser for prisutjevning	Forskrift om satser i prisutjevningsordningen for melk og satser for produksjonsfløte og tilvirkningsverdi på smør	Nye tilskudds- og avgiftssatser gjelder normalt fra 1. juli hvert år. Ved likviditetsbehov kan satsene endres i løpet av avtaleåret. Dette ble for eksempel gjort 1. jan 2019, etter tørkesommeren i 2018. Da ble forholdstallet justert opp, noe som resulterte i mer melk enn prognosert. Dette ga igjen økt produksjon av melkepulver og ost, som begge mottar tilskudd.	Fastsetter satsene.
Råvarepris-kompensasjon RÅK-tilskudd	Forskrift om råvareprisutjevning for bearbeidede jordbruksvarer	Nye tilskuddssatser gjelder normalt fra 1. januar hvert år. Disse er fastsatt på bakgrunn av prisforskjellen på råvarer mellom Norge og verdensmarkedet. Ved store endringer i markedet kan LMD vedta å endre satsene i løpet av året. Dette kan for eksempel være tilfelle dersom ekstremvær gir utslag på råvarepriser og/eller valutakurs.	Overvåke konkurransesituasjonen til næringsmiddelindustrien gjennom året. Analyse og vurdering av satser. Råd til LMD
Markedsregulering	Markedsreguleringsforskriften	Klimatilpasning og matsikkerhet gjennom selvforsyningsgrad.	Sekretariat for Omsetningsrådet.

Tema	Ordning, regelverk og oppgave	Beskrivelse av relevans for klimatilpasning	Landbruksdirektoratets rolle
	Omsetningsrådets regelverk	Eksempler er reguleringslagring, mottaksplikt, opplysningsvirksomhet, skillevirksomhet, m.m. for å sørge for at man får spist den maten som blir produsert og får fordelt tilførselen gjennom året. Sikrer prisuttak på norske jordbruksvarer og dermed produksjon.	Forbereder alle saker for Omsetningsrådet.
Generelle tollnedsettelse	Forskrift om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer (FAT)	Dynamisk tollvern gjør at administrasjon av tollsatser legger til rette for økt import dersom klimahendelse fører til dårligere norsk produksjon.	Forvalter ordningen.
Konserves ved avlingssvikt	Forskrift om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer (FAT)	Kvotene settes ut fra norsk produksjon og etterspørsel, og vil dermed tilpasses variasjoner i avling som skyldes klimaendringer.	Forvalter ordningen.
Forskning, utvikling og rådgivning			
Klimatilpasning som tema i utlysning av ulike forsknings- og utviklingsmidler	Klima- og miljøprogrammet	Midlene finansierer blant annet forsknings- og utviklingsprosjekter som kan bidra til å finne nye praktiske løsninger som gjør det norske landbruket mer tilpasset eller tilpasningsdyktig til et endret klima.	Forvalter ordningen. Behandler søknader og utbetaler tilskudd.

Tema	Ordning, regelverk og oppgave	Beskrivelse av relevans for klimatilpasning	Landbruksdirektoratets rolle
	Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri (FFL/JA)	FFL/JA skal bidra til å oppfylle det landbrukspolitiske målet om «berekraftig landbruk med lavere klimagassutslipp». FFL/JA lyser ut midler som bidrar til forskning på klimatilpasning. 2026-utlysningene etterspør forskning innen «klima, miljø og sirkulærøkonomi». I tillegg følger JA-styret opp føringer fra jordbruksoppgjøret knyttet til reduserte utslipp og plantevernutfordringer.	Sekretariat for styrene for FFL og JA.
	Tilskudd til utviklingstiltak innen økologisk landbruk	Formålet for prosjektordningen Utviklingstiltak innen økologisk landbruk, er å bidra til å løse flaskehalser i verdikjeden for økologisk produksjon og forbruk.	Forvalter ordningen.
	Handlingsplan plantevernmidler	Handlingsplan for bærekraftig bruk av plantevernmidler har som hovedmål å redusere risiko for helse og miljø, samt å redusere avhengigheten av kjemiske plantevernmidler. Prosjektmidler til bærekraftig bruk av plantevernmidler (PLV) skal bidra til å nå målene for handlingsplanen.	Forvalter ordningen.
	Tilskudd fra Reindriftens utviklingsfond (RUF) til FOU.	Gjennom Reindriftens utviklingsfond gis det støtte til ulike utviklingstiltak inkludert klimatilpasningstiltak.	Sekretariat for RUF.

Tema	Ordning, regelverk og oppgave	Beskrivelse av relevans for klimatilpasning	Landbruksdirektoratets rolle
Klimatilpasning som en del av kompetansetiltak i landbruket	Nasjonale tilretteleggingsmidler til næringsutvikling og kompetanseheving i landbruket	Midlene skal gå til utvikling av tilretteleggingstiltak og kompetansetilbud innenfor norsk landbruk. Dette inkluderer tiltak og kompetanseheving med relevans for klimatilpasning.	Lyser ut og tildeler midler årlig, med utgangspunkt i føringer fra årlige jordbruksoppgjør. Utlysning fastsettes i samarbeid med avtalepartene.
	Regionale tilretteleggingsmidler i landbruket	Det kan bevilges midler til prosjekter som kan være relevante for klimatilpasning.	Administrativt ansvar og følger opp forvaltningen hos fylkeskommunene.
Rådgivning om klimatilpasning til bonden	Grunnstøtte til Norsk Landbruksrådgiving (NLR)	NLR får støtte innenfor en rekke områder som er relevante for klimatilpasning: Agronomi og jordhelse, plantehelse og plantevern (inkl. søknader til Mattilsynet om minor use), økologisk produksjon, presisjonsjordbruk og klimarådgiving.	Tildeler og utbetaler tilskudd til NLR med utgangspunkt i de årlige føringene fra jordbruksoppgjøret. Tar imot rapportering på bruk av midlene.
	Tilskudd til klimarådgiving	Tilskudd for å stimulere til kunnskapsoppbygging hos bonden om klimagassutslipp, karbonbinding og klimatilpasning, med sikte på å få gjennomført klimatiltak i jordbruksproduksjonen på sitt foretak.	Veiledning av statsforvaltere (førsteinstans), klageinstans for vedtak. Behandle søknader om godkjenning av rådgivingsopplegg fra rådgivingsforetak. Oppfølging av rådgivingsforetak. Utvikler og drifter søknads- og saksbehandlingssystem .